

vende derimod, naar man kom til det Resultat, ikke at ville give en saadan Lov, saa maa jeg dog paa den anden Side tillade mig at udhøve, at jeg er noget betænkelig ved Indholdet af Udvalgets Betænkning, der skulde motivere Thinget til saaledes at forfaste Loven. Der er nemlig flere reent juridiske Tvivl i Sagen, som først maae være klarede, inden man egentlig kan bedømme, hvorvidt det Forslig, der er foreslaaet, kan være gavnligt eller ikke, og i den Henseende har Udvalget, som heller ikke, saavidt jeg veed, tæller egentlig juridisk dannede Mænd i sin Midte, gaaet let hen over Sagen. Jeg tvivler ikke om, at Udvalgets Medlemmer ere fuldkommen overbeviste om, at Interessentskabet ikke har nogen Eiendomsret over den Grund, hvorpaa Bygningerne for Dieblisset staae; men det er just Kjernen i den hele Sag, det juridiske Spørgsmaal, af hvilken Bestaaffenhed denne Ret er, som Fabrikken nu har. Der kan nu være forskellige Meninger, om man vil betragte det som en betinget Eiendomsret eller som en blot Brugsret; men det er vist, at Udtrykkene i det oprindelige Skjøde, foruden at selve Documentet kaldes et Skjøde, ere af en saadan Bestaaffenhed, at det er yderst betænkeligt at statuere det som et utvivlsomt Resultat, hvortil Udvalget er kommet, nemlig, at Interessentskabet ikke har en saadan Eiendomsret; og det er dobbelt farligt, fordi det, hvis det ved Lands Lov og Ret dog skulde findes at have en saadan Eiendomsret, da tillige vil have Jagtret, det vil sige Ret til, efter den nye Jagtlov, at forskaffe sig den formedelst Afsløsing midt inde i den kongelige Dyrehave.

Det har været et Moment, der, som ogsaa af de Actstykker, der ere blevene meddeelte Udvalget under Sagens seneste Behandling, vil sees at have været af en overordentlig Indflydelse paa Finantsbestyrelsens og jeg troer ogsaa paa Domainedirectoratets Dømmeme om denne Sag. Det er ganske rigtigt, at den

Ret, der er indrømmet denne Fabrik, hvad enten man vil kalde den en betinget Eiendomsret eller en Brugsret, er knyttet til den Betingelse, at der skal drives nyttige Værker og Fabrikker; men det er ingenlunde bevist, at, om ogsaa det Slags Fabrikker, som for Dieblisset findes der, skulde blive nedlagt, Betingelsen for den fortsatte Ret til denne Grund dog ikke skulde være tilstede; thi der staaer ikke, at det Værk, som nu er der, skal vedblive, men der staaer i Almindelighed: „for der et Tilhuggeri med videre eller andre deslige for Landet nyttige Værker og Fabrikker at anlægge og drive,“ og at „han og efterkommende Giere til anførte Brug“ skal nyde og beholde bemeldte Mølle med tilhørende Bygninger etc. For det Første troer jeg nu, at det er en temmelig dristig Slutning, at Forandring i Toldsatserne skulde kunne bevirke, at Fabrikken maatte nedlægges, og ligesaa dristig forekommer den Slutning mig at være, som iøvrigt ikke er fremsat af det ærede Udvalg, men som det er kommen til min Kundskab ellers er bleven opstillet, at, fordi Staten har en Prioritetsforandring i denne Fabrik, den da ogsaa skulde kunne bevirke, at Fabrikken nedlægges, og derved komme i Besiddelse af hele Grunden. Men, selv om Fabrikken skulde ophøre, selv om den skulde gaae ud af de nærværende Interessenters Gie, saa er det dog ikke givet, at de Betingelser, Skjødet opstiller, ikke kunne opfyldes af andre Giere, som da blive berettigede til at beholde Grunden. Kommer man nu til det Resultat, at det ikke staaer i Statens Magt, vilkaarligt at sætte Interessentskabet ud af denne Grund, saa bliver det tvivlsomme juridiske Spørgsmaal tilbage, om ikke den Ret, Interessentskabet har til Grunden, er en saadan Eiendomsret, der berettiger Interessentskabet til i fornødent Fald at fordrø Jagtretten afsløst.